

DAGSINS MEINING

Grønlandska undirgrundarmálið

Meðan Føroyar hava yvirtikið málsskið ráevni í undirgrundini, so hevur Grønland bert havt eina ráevnisavtalu, har Danmark framvegis hevur havt yvirvaldið á hesum málsski. Føroyska avtalan er ein virðilig og sømilig loysn á einum gomlum trætumáli millum tvær av tjóðunum í ríksfelagsskapinum. Hetta eru flestøll samd um, hóast atfinningar hava verið frá ávísari feroyskari síðu og spurnartekin hevur verið sett við skipanina. Men feroyska skipanin hevur staðið sína roynd í verki í og við, at tað er Føroya lögting, ið samtykkir kolvetnislóg-gávu og Oljumláráðið, ið játtað øll neyðug loyvi í sambandi við oljuvirkssemi á feroyskum øki.

Hinvegin er avtalan millum grønlandska heimastýrið og dansku stjórnina ikki ein sømilig loysn – hvørki fyrri Grønland ella fyrri Danmark. Hon hevur ikki ta javnvág, ið ein avtala millum tveir javnsettar partar eigur at hava. Avtalan hevur dām av postkolonialismu og lítillivi er um, at misnøgdin við avtalan er stór í Grønlandi. Grønland hevur ómetaliga ríkidømi í undirgrundini. Har eru ymisk sera virðismikil metal, har eru gimsteinar og ivaleyst er olja í havbotninum á ávísum stóðum. Annað er so tað, at tað í lótuini er sera kostnaðarmikið at útvinnna hesi ríkidømi. Men ivaleyst kemur tann dagur, tá tað fer at loysa seg at vinna út ymisk ráevni í undirgrundini.

Tað er tí í tøkum tíma, at málið um grønlandska undirgrundina verður reist av nýggjum. Tað eru teir báðir grønlandska fólkatingsmenninir Kupik Kleist og Lars Emil Johansen, ið hava tikið málið upp á fólkatíngi. Tað tænar teimum til heiðurs. Ein kann undrast yvir, at hetta mál ikki verður reist av grønlandska landsstýrinum, men tað kann hava sínar grundir. Tað er at vóna, at Grønland og Danmark skjótt koma ásamt um eina avtalu. Tað er óhugsandi, at Danmark, soleiðis sum heimurin er vorðin í dag, fer at sýta grønlandinum at yvirtaka málskið um ráevni í undirgrundini. Ein yvirtøka sum t.d. tann feroyska í sama máli fer ivaleyst at gagna grønlandska búskapinum og fer at beina burtur ein spurning, ið leingi hevur verið til ampa fyrri báðar tjóðir. Hvønn myndil londini fara at nýta fyrri eini komandi avtalu, vita vit sjálvsagt einki um í lótuini, men vit vita at grønlandskir politikkarar hava sýnt feroysku undirgrundaravtaluni stóran áhuga. Tað er tí ikki óhugsandi, at avtalan fer at líkjast avtaluni millum Føroyar og Danmark, sum Atli Dam og Poul Schluter undirritaðu á sinni.

Sosiáurin

Sosiáurin

Stovnaður: 1927

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

jan@socialurin.fo

Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov

eir@socialurin.fo

Figgjarleiðari: Jákup Mørk

jakup@socialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@socialurin.fo

Jonhard Hammer jonhard@socialurin.fo

Finnbjørg Nattestad

finnbj@socialurin.fo

Durita Simonsen durita@socialurin.fo

Blaðfólk:

Áki Bertholdsen aki@socialurin.fo

Eyðun Klakstein eydun@socialurin.fo

Edvard Joensen edvard@socialurin.fo

Heri á Rógvi heri@socialurin.fo

Ingrid Bjarnastein ingrid@socialurin.fo

Vilmund Jacobsen vilmund@socialurin.fo

Solby Eliassen solby@socialurin.fo

Jón Brian Hvidtfeldt

jonbrian@socialurin.fo

Dagfinn Olsen dagfinn@socialurin.fo

Ingi Rasmussen ingi@socialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@socialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@socialurin.fo

Jens Kristian Vang jens@socialurin.fo

Skulu vit bara góðtaka, at Lítlí Hólmur partvíst verður ífylla?

Jóannes Eidegaard

Í samband við, at landið nú fer undir at byggja nýggja samferðsluhavn á Trongisvágfirði, so er tað okkara skylda bæði sum politikkarar og ikki minst sum tvørfólk, at halda eitt vak-ið eyga við, at loysnin, vald verður, ikki óneyðugt ger seg inn á eitt tað vakrasta staðið á fjørðinum. Tí kann ein loysn, har Lítlí Hólmur partvíst verður ífylla als ikki góðtaka uttan so, at allir aðrir møguleikar als ikki kunnu brúkast.

Uppskotið um nýggju samferðsluhavnina á Trongisvágfirði var til fyrstu viðgerð á lögtingi týsdagin. Hetta er ein sokallað landshavn, har landskassin figgjar íløguna og átekur sær raksturin, og Vinnumálaráðið stendur sum byggharri. Hetta verður sum kunnuvt gjørt, tí vit komandi ár fáa ein nýggjan Smyril, og at havnini á Drelnesi ikki verður mett at vera nóg góð, og tí at Tvoroyrar kommunu ynskir Drelnes til onnur endamá. Og sjálvandi gleðast vit øll yvir, at landið átekur sær uppgávuna.

Samferðsluhavnin verður sambært átlanini hjá landsstýrinum lodg kloxx uppat vestasta parti av Lítlí

Hólmi. Tá spurt verður, hví havnin skal amast upp at Hólminum, verður svarað av landsstýrinum, at tað er tí, at kanningar vísa, at hetta er best egnuð oki.

Eg skal ikki gera meg klókan upp á nær kanningar, sum gjørur á tær av Landsverkfrøðinginum o.ø., men eg vilði við minum vanligu viti og skili sagt, at samferðsluhavnin tað sama kann liggja einar 50 til 100 metrar longur inni á fjørðinum móti Drelnesi, tí so nógv kunnu hasi viðurskiiftini viðvikjandi súgi ikki broytast. Men lat okkum siggja teknisku metingararnar. Hin vegin eru teknisku atlitini nú einaferð ikki altíð einastu atlit, sum takast skulu. Eg meini so við, at fjørðurin er bæði víður og stórur, so tað má bera til at finna eina loysn, sum bæði er teknisk góð, og sum ikki ger seg óneyðugt inn á umhvøvið.

Ein slik iløga sum henda

er ein iløga, sum er fyrri alla framtíð. Tess stóri er tað okkara ábyrgd, at vit taka tey neyðugu atlitini til umhvøvið og náttúruna, tá ein slik iløga verður gjord. Hetta ótrúliga vakra umhvøvið við Lítlí Hólmi, Krabatanganum og Sevínium kann ikki bara týnast, um so er, at aðrir møguleikar fyrri plasering av havnini eru. Vit skulu sjálvsagt ikki seta okkum ímóti framúrurinum, men hin vegin skulu vit ikki vera so medgjørlig, at vit als ikki eru kritisk.

Tað er okkara skylda sum politikkarar bæði á tingi og í býráði, at vit taka neyðugu atlit. Okkara eftirkomarar skulu so vilt gjørligt fáa frá okkum eina náttúru, sum er so óspilt sum gjørligt. Og kunnu vit varðveita umhvøvið rundan um Lítlí Hólmi, siglingaleiðina innan fyrri Hólman o.s.v., uttan at vit forða samferðsluhavnini og nýggju tíðini, so er tað okkara skylda at gera tað.

Eg havi tí staðiliga heitt á Bjarna Djurholm, landsstýrismann um at hann við sínum serkønu fólku kemur suður á Tvøroyri og heldur ein fund, har greitt verður frá átlanini, og har borgararnir kunnu fáa møguleika at seta spurn-

ingar og annars at koma við viðmerkingum. Málið liggur nú í vinnunevndini, og tí átti nevndin ella umboð fyrri hana eisini at verði við til ein slikan fund.

Tað er nú, vit kunnu kjakast um átlanina. Tá grótið er útlagt, hava orðini onga ávirkan. Tað er nú vit kunnu taka neyðugu fyrri-varni. Tá grótið er útlagt, er einki meira at gera.

Eg veit ikki hví, men eg havi eina kenlu av, at møguliga er ein av orsökunum til, at man ætlar at leggja havnina upp á innara part av Hólminum er, at har er grynst vatn og tiskil biligari, tí minni grót skal brúkast. Men álvaratos, um tað er orsök, tess meira eiga vit nú at siga frá. Er tað nakað, vit eiga nóg mikið av í hesum landi, so er tað grót.

So harra landsstýrismaður, enn ein áheitan um, at tú tekur stig til henda fund. Ongin av okkum er áhugaður í at spennu bein ella at seinka iløguni. Tað einasta vit vilja er, at vit ikki aftaná sita og gráta um alt tað vakra, sum er lagt undir heilt, tí vit vóru so glað fyrri at fáa eina nýggja samferðsluhavn, at vit ikki tordu at tala at.

Bíligari mjólk takk

Kaj Leo Johannesen, Sambandsflokkurinn

Lat okkum avtaka meirvirðisgjaldið á Mjólkauðráttum, so okkara barnafamiljur kunnu hava ráð at leggja børnum okkara gott í beinini. Tað kann ikki verða rætt, at ein litur í eitt nú Skotlandi skal kosta uml

4,60 kr liturin, meðan ein

litur í Føroyum kostar uml 10,00 kr. Hetta er, sum eg fyrr havi víst, á ein munur uppá uml 32,5 milliónir, um frakt frá Skotlandi til Føroya er tikin við. Eg haldi ikki, at vit sum politikkarar kunnu forsvara, at barnafamiljur í Føroyum skulu gjalda 32,5 mill meira, enn um mjólk var

innflutt. Havi varhugan av at øll skipanin við landbúnaðinum er ein gomul og avlodað skipan, sum sjálvandi eigur at verða broytt ongantíð ov skjótt.

Lýsingar

Freitir: Tekstlýsingar Størrí lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir

Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Friggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størrí lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og

áðrenn ásett看 freitir.

Framhjápláss má umboðast í góðari tíð.

Stødd:

Ein heil síða í Sosiáurinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarar er 4mm.

Innsent tilfar

Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.